

Vesitalous uuteen nousuun?

Opitaan ojista- hankkeen terveiset

Mikko Ortamala 17.02.2023

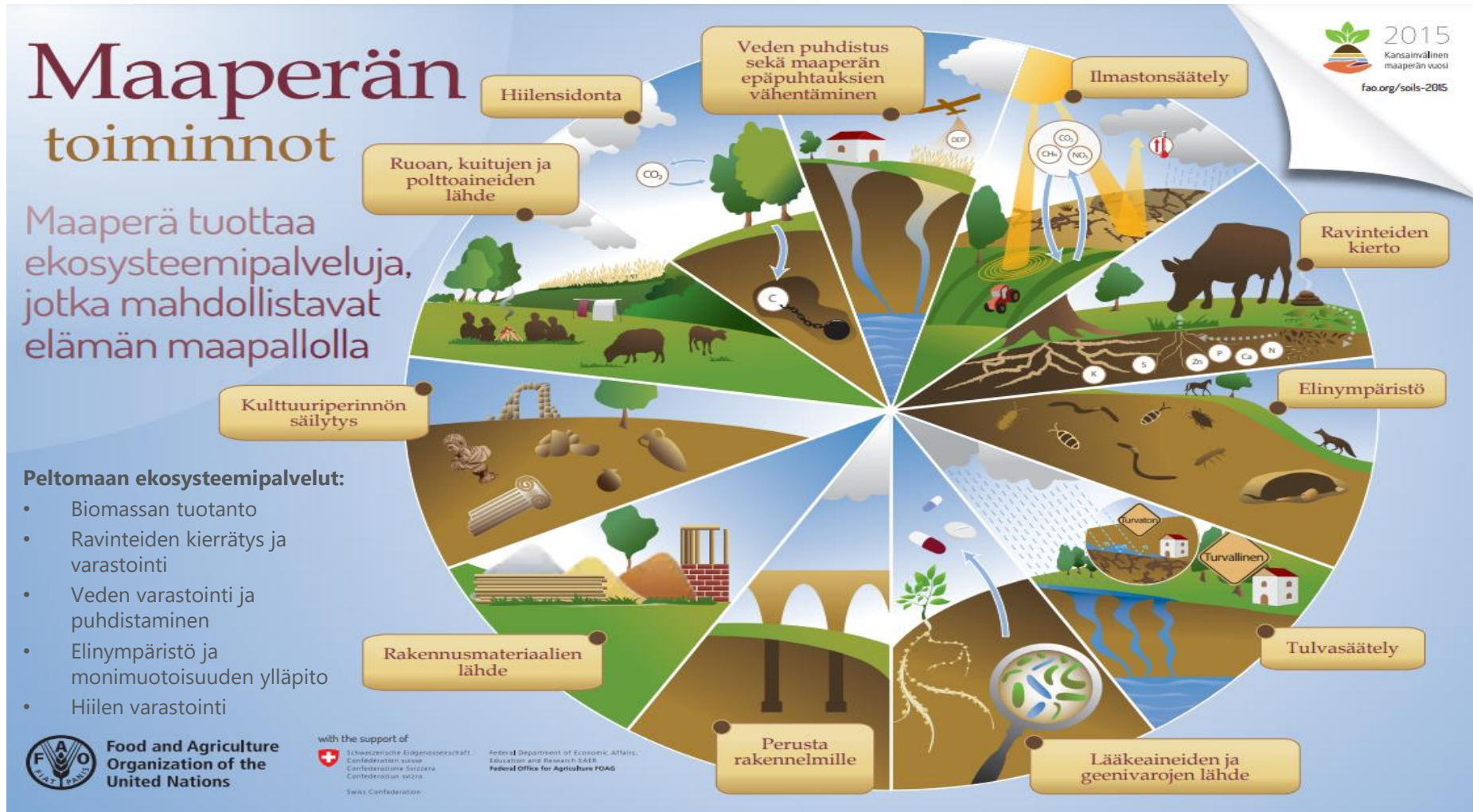

Toimivan vesitalouden tavoitteena maaperän terveys

<https://www.fao.org/publications/card/en/c/43c997b7-5c4b-477e-90fd-ff19f715e1ee/>

Helena Soinne

- **EU:n maaperästrategia:**
- Maaperä on terve, kun se on hyvässä kemiallisessa, biologisessa ja fysikaalisessa kunnossa ja pystyy jatkuvasti tarjoamaan mahdollisimman monia ekosysteemipalveluita.

Kuivatusrakenteiden korjausvelka

- ”Peruskuivatusinfrastruktuuria kunnostetaan tällä hetkellä hitaammin kuin se heikkenee, joten peruskuivatuksen korjausvelka kasvaa koko ajan. Tämä heikentää maatalouden toimintaedellytyksiä.” - Hallituksen esitys HE 164/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain ja kolttalain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta
- ”Salaojitusten kunnostus- ja täydennystarvetta on arvioitu olevan noin 10 %:lla salaojitetusta alasta eli 150 000 hehtaarilla” – Luke 2021

Mistä korjausvelka johtuu?

- Heikko taloustilanne ja kyky investoida
- Ajattelemattomuus ja epätietoisuus
- Maatalouden rakenneongelmat
- Tukipolitiikka

Kuivatusrakenteiden korjaus?

Mitä työkaluja käytössä?:

- Vesilaki (kunnossapitovelvoitetta ei valvota)
- Vesitalousstrategia 2030 (kuka edistää ja koordinoi käytännössä?)
- Peruskuivatus- ja investointituki + avustukset (omarahoitusosuudet)
- NEUVO (vapaaehtoista neuvontaa)
- Hankkeet (pääasiallisesti neuvontaa ja ohjausta)
- Ojitusyhteisöt (aktivointi ja suurin potentiaali)
- Kunnat isännöitsijänä?
- Viestintä! (tietoa tuista ja prosessien kuvaus)

Vesiensuojelun tehostamisohjelma

Ohjelman tavoitteet:

- Ohjelman avulla teemme vaikuttavia vesitekoja:
  - vähennämme maatalouden ravinteiden joutumista vesiin
  - kehitämme vesitalouden hallintaa maa- ja metsätaloudessa
  - kunnostamme vesistöjä
  - kehitämme kaupunkivesien hallintaa
  - saneeraamme ympäristölle vaarallisia hylkyjä
  - rahoitamme tutkimusta ja kehitystyötä
-
- **Vesienhallinta maa- ja metsätaloudessa**
  - Metsistä ja pelloilta vesistöihin karkaavat ylimääräiset ravinteet aiheuttavat vesistöissä rehevöitymistä. Vedenhallinnalla tarkoitetaan keinoja, joilla hallitaan veden määrää, laatua ja kulkua valuma-alueilla. Valuma-alue on alue, jolta vesi valuu vesistöön.
  - Ilmastomuutoksesta aiheutuvat lisääntyvät sateet ja leudot talvet lisäävät ravinnekuormitusta vesiin. Maa- ja metsätalouden entistä paremman vesienhallinnan avulla voidaan tehostaa vesiensuojelua ja sopeutua paremmin ilmastomuutokseen. Luonnonmukaisen vesirakentamisen toimet edistävät myös luonnon monimuotoisuutta.
-
- Kaksitasouomat, kipsi, kuidut, rakennekalkki

Tulevaisuuden kannustimet kuivatusjärjestelmien kunnostamiseen?

- Peltomaan pääoma-arvon turvaaminen
  - Vuokrahinnan sidonta rakenteiden kuntoon
  - Työn sidonta tuotteeseen
  - Tilusjärjestelyt
  - Sijoitusrahastot (S-Pankki Uudistava Maatalous – erikoissijoitusrahasto)
  - Ilmastokompensaatiot maanrakenteeseen
- Järjestäytyneemmän yhteistoiminnan rakentaminen vesitaloustoimijoiden välillä (vesitalousverkosto?)

Viestintä ja verkostotoiminta

- Opitaan ojista -hankkeen aikana perustettiin ELY-keskuksen koordinoima avoin Hämeen alueen vesistökuunnostusverkosto. Verkoston tavoitteena on varmistaa alueellisen vesistökuunnostustoiminnan jatkuvuus myös hankkeiden päättyessä, sillä toiminta vaatii pitkäjänteisyyttä etenkin laajoilla suunnittelualueilla.
- Tavoitteena vesienhallinnan parissa toimivien tahojen välisen yhteistyön kehittäminen, niin että toiminnasta saataisiin pitkällä tähtäimellä järjestelmällisempää, pitkäkestoisempaa ja kohdennetumpaa. Tiedon vaihtuvuus olisi myös yksi tärkeimpiä tavoitteita ja eri sektorien välisen yhteisymmärryksen lisääminen, joka palvelisi viestintää maa- ja vesialueen omistajien suuntaan.
- Mukana maatalous-, metsätalous-, vesienhoito-, kalatalous- sekä kunta- ja kaupunkisektorien edustajia.

Miten tehdä vesitaloudesta kiinnostavaa?

Google

kuivatus

Kaikki

Kuvahaku

Kartat

Videot

Uutiset

Lisää

Työkalut

pyykin kuivaus

rakennuksen

lehtikaali

verkkoloimi

vesimeloni

kosteus

eKukka.fi

Kuivakukat tekevät paluuta - 3 tapaa kuivat...

eKukka.fi

Kuivakukat tekevät pal...

Retki-lehti

Kuivaamalla parempaa - Retki-lehti

Vastavalo

Kuva: Nappikukkakimput kuivumassa - ku...

Pirjon Paja

kukkien kuivatus - Pirjon Paja

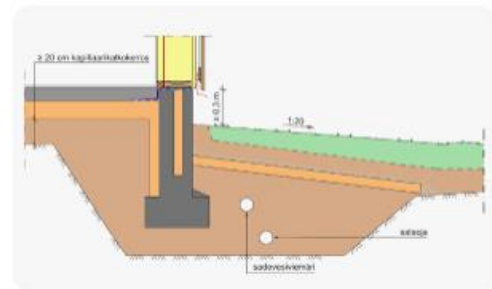
Puutarha.net

Kukkien kerääminen ja kuivaus

Savon Sanomat

Raiili Toikkanen tietää n...

Rakentamisen kosteudenhallinta

Kosteudenhallinta.fi - Rakennus pohjan kuivatus

”Vuonna **1929** valmistui **ensimmäinen suomalainen salaojitusta esittelevä elokuva**. Salaojituselokuva oli sittemmin ahkerassa käytössä. Sitä esitettiin maatalousviikoilla, maatalousnäyttelyiden ja maatalousseurojen kokousten yhteydessä sekä käytännöllisillä salaojituskursseilla. Vuokraamalla elokuvaa yhdistys sai takaisin sen filmaamisesta aiheutuneita kustannuksia. Lisäksi yhdistys käytti sitä oman väkensä kouluttamisessa. Alkuperäisessä muodossaan elokuva oli mykkäfilmi, mutta kymmenen vuotta myöhemmin siihen liitettiin myös ääni.

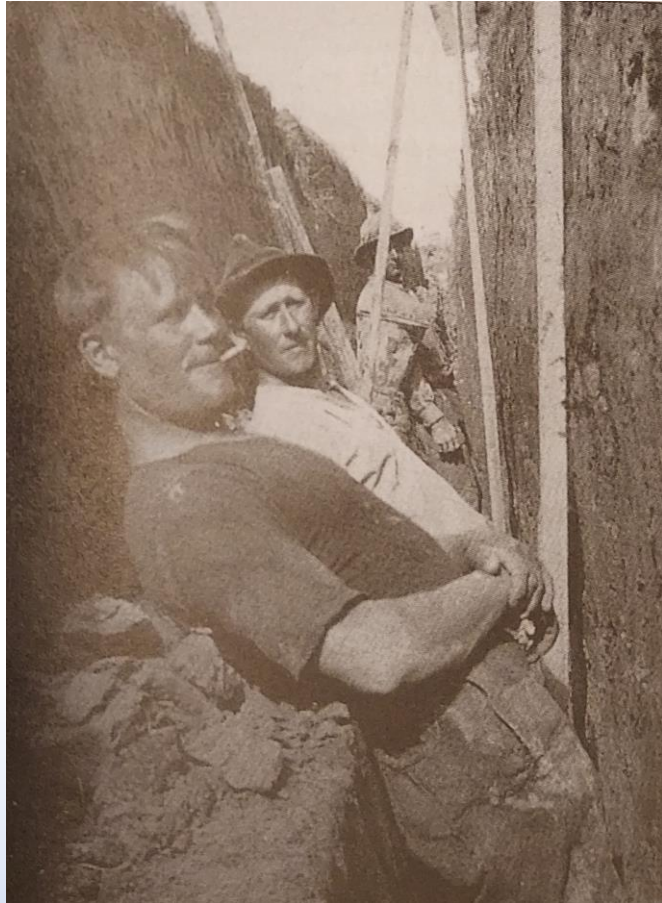
Salaojitusyhdistys oli toimintansa alkuaajoista lähtien noudattanut periaatetta, jonka mukaan salaojitusta ei olisi syytä erityisesti mainostaa, vaan olisi luotettava sen hyvän maineen leviävän viljelijöiden keskuudessa omalla voimallaan. Vielä tammikuussa **1931** yhdistyksen johtokunta kirjasi pysyvänsä tässä suhteessa samalla linjalla. Vuoden loppuun mennessä tilanne oli kuitenkin muuttunut täysin. Tuolloin **Salaojitusyhdistys lähetti maatalousjärjestöille, kunnille ja yrityksille salaojitusta markkinoivan kirjeen.**”

- Salaojituksen historia

Kiitos!

Onko hyvä työ valumassa hukkaan?

